

လက်သမားလုပ်ငန်း
အတတ်ပညာ
ဦးကိုကိုလေး

အခန်း(၁)

သစ်သားနှင့် ပတ်သက်ပြီး သိထားသင့်သော အချက်များ

(၁) သစ်သား၏ အစိတ်အပိုင်းများ

(က) နှစ်ပတ်လည်ကွင်း

သစ်လုံးကို ကန့်လန့်ဖြတ်ပိုင်းအနေအထား ပိုင်းဖြတ်ကြည့်သောအခါ ဗဟိုတူကွင်းများ စွာ ကပ်ထားသော ပုံစံအနေအထားကို တွေ့ရမည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သစ်ပင်ကြီးထွားလာသောအခါ ဗဟိုတူအလအားများ အလိုက် အပြင်ဘက်သို့ ကြီးထွားပြီး ကားထွက် လာလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကားထွက်လိုက်၊ မာကျောလိုက်ဖြစ်ခြင်းသည် သစ်အမျိုးအစားကို မူတည်၍ အနည်းဆုံးကိုးနှစ်မှ အများ ဆုံး သုံးဆယ်ငါးနှစ်အထိ ဖြစ်ပေါ်တတ်လေသည် ။ ထို့ကြောင့် သက်တမ်းနုသော အပင်များ သည် ပင်စည်လုံးပတ်သေးငယ်ပြီး သက်တမ်းရှင့်သော အပင်များ သည် ပင်စည်လုံးပတ် ကြီးထွားကြသည် ။

(ခ) အခေါက်

သစ်ပင်ကြီးများ တွင် အပေါ်မှ အကာအကွယ်အဖြစ် အခေါက်များ ပါရှိသည် ။ အများအားဖြင့် ဖော့နှင့် နူးညံ့သော တစ်သျှူးများ ပေါင်းစပ်

ပါဝင်ကြလေသည် ။ လက်သမားလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးဝင်သော အစိတ်အပိုင်းမဟုတ်ပေ။ ထင်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည် ။

(ဂ) အူတိုင်

အူတိုင်သည် သစ်ပင်၏ စည်ပင်စတင်ကြီးထွားရာ အလယ်ဗဟိုအပိုင်း ဖြစ်သည် ။ ထိုအလယ်ဗဟို အူတိုင်၏ ပတ်လည်တွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း နှစ်ပတ်လည်း ကွင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည် ။

(ဃ) အမြစ်များ

အမြစ်များ သည် သစ်သားကို ဂုဏ်သတ္တိညံ့ဖျင်းစေရန် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသော အပိုင်းဖြစ်သည် ။ ၎င်းတို့ သည် သစ်သားအကြောများ ၏ လမ်းကြောင်းကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးကြသည် ။ ကျစ်လစ်ခိုင်မာသော အမြစ်များ သည် သစ်သား၏ မျက်နှာပြင်ကို ဖြတ်လျက်ရှိနေပြီး ထိုအသားသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အသားထက် ပို၍ မာကြောလျက် သစ်သားအတွင်း မလှုပ်ရှားဘဲ ခိုင်မြဲစွာ တည်ရှိနေသည် ။

အကယ်၍ ငယ်ပြီး ဝိုင်းဝန်းသော ထို့အပြင် အမြစ်ရှိသော သစ်သားကိုမူ အသုံးပြုနိုင်ပါသည် ။ ကြီးမားပြီး မလှုပ်ရှားသော အမြစ်ပါသည့် သစ်သားကိုလည်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည် ။ အမြစ်ပါဝင်မှုများ လေ သစ်သားထည်ပြုလုပ်ရာ၌ ခက်ခဲလေဖြစ်သည် ။

(င) သစ်အကာသား

သစ်အကာသားသည် သစ်ပင်-ပင်စည်၏ အပြင်ဘက်အကာပိုင်း ဖြစ်သည်။ လက်ဆတ်ပါက အသုံးပြုပါသည်။ သို့သော် ဆွေးမြေ့နေပါက အသုံးမပြုနိုင်တော့ပေ။ သစ်အကာသားများကို မျှာတန်းများ ၊ ထုတ်တန်းများ ၊ ခိုင်းများ နှင့် တိုင်များ အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်။

(၂) သစ်သားအတန်းအစားများ

လက်သမားဆရာကောင်းတစ်ဦးအတွက် သိသာသင့်သော အချက်များ တွင် သစ်သားအတန်းအစားများ ခွဲခြားသိခြင်းသည် လည်း အရေးပါသော အချက်ဖြစ်သည်။

အပြစ်အနာအဆာ လုံးဝကင်းစင်ပြီး ခံနိုင်အားအကောင်းဆုံးသော သစ်ကို ပထမတန်းစားသစ်ဟု ခေါ်သည်။

ပထမတန်းစားသစ်ထက် ကုန်ကျစရိတ် သက်သာပြီး ဂုဏ်သတ္တိ အနည်းငယ်ညံ့သွားသော သစ်ကို ဒုတိယတန်းစားသစ်ဟု ခေါ်သည်။

ဝန်အလေးကို တိုက်ရိုက်သယ်ဆောင်နိုင်စွမ်း မရှိသော အမျိုးအစားကို တတိယတန်းစားသစ်အဖြစ် သတ်မှတ်လေသည်။ ပထမတန်းစားသစ်၏ ခံနိုင်စွမ်းအားနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက လေးဆယ်ရာခိုင်နှုန်း (၄၀%) မျှသာ အများ ဆုံးရှိလေသည်။

(၃) အထပ်သားများ (Ply-woods)

လက်သမားများ သည် သစ်သားများ အကြောင်း လေ့လာသောအခါ ယနေ့ခေတ်မီနည်းပညာများ ဖြင့် ထုတ်လုပ်ထားသော အထပ်သားများ အကြောင်း သိထားသင့်သည်။ အထပ်သားထုတ်လုပ်သော အတတ်ပညာသည် ဘာမျှခက်ခဲသော အတတ်ပညာ မဟုတ်ပေ။ ယခုအခါ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတွင် ပုဂ္ဂလိကစက်မှုလုပ်ငန်း အတော်အသင့် ထွန်းကားလာသောကြောင့် သုံးထပ်သား၊ ငါးထပ်သားများကို ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံကဲ့သို့ သစ်ပေါသော နိုင်ငံအတွက် အထပ်သားလုပ်ငန်းအတတ်ပညာသည် တိတ်ကောနိုင်သော လုပ်ငန်းအတတ်ပညာ မဟုတ်ပေ။ ငွေကြေးတတ်နိုင်ပြီး စက်ရုံတည်ဆောက်နိုင်သူဖြစ်ပါက အထပ်သားထုတ်လုပ်နည်းကို အသေးစတီလေ့လာသင့်သည်။

အထပ်သားပြုလုပ်ရန်အတွက် သစ်လုံးများကို အစိမ်းအတိုင်းဖြစ်စေ၊ ရေခဲခွေးဖြင့် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းလာသည် အထိ အပူပေးပြီးနောက် ဖြစ်စေ လွှစက်ဖြင့် နှစ်ပတ်လည်ကွင်းများ အလိုက် ဖြတ်တောက်ပေးရသည်။

ဓားစက်ဖြင့် ဖြတ်တောက်ပြီးနောက် ရရှိလာသော သစ်ပါးလွှာများကို ကော်ဖြင့် ကပ်ပြီးနောက် ဖိစက်ဖြင့် ဖိနှိပ်လိုက်သောအခါ အထပ်သားများကို ရရှိသည်။ အလိုရှိသော အထူအတိုင်းအတာရသည် အထိ တစ်ထပ်ပြီးတစ်ထပ် ကပ်ပေးရသည်။
